

Kto ty jesteś?

Miesięcznik dla dzieci
nr 2 (40) luty 2024

POLAK MAŁY

*A karnawał
ciągle trwa!*

Drodzy!

Nie wiemy, w którym momencie trafi do Was ten numer, ale wiedzcie, że myślimi i sercem jesteśmy z każdym i każdą z Was. Czasy są trudne i niespokojne. Na pewno przeżywacie dużo trudnych emocji. Wierzymy, że macie wsparcie w waszych rodzinach i macie z kim porozmawiać o swoich przemyśleniach i obawach. Mamy nadzieję, że ten numer pozwoli Wam miło spędzić czas i oderwać się od bieżących wydarzeń.

Redakcja Kuriera Galicyjskiego

Luty zimny i mroźny

Ot i nadszedł miesiąc luty, więc zakładaj ciepłe buty. Choć on krótszym jest miesiącem, niesie mrozy trzaskające.

Luty

Zimny i mroźny jest miesiąc drugi, wietrzny i śnieżny, chociaż niedługi. W lutym być mogą śnieżne zadymki, łykam więc co dzień dwie witaminki.

Na nogę prawą oraz na lewą zakładam ciepłe buty z cholewą.

Nie muszę martwić się mrozem srogim, gdy dwa kozaki włożę na nogi.

Żeby nie dostać w lutym gorączki, dwie rękawiczki wkładam na rączki. Zakładam czapki dwie i dwa szale i już nie martwię się mrozem wcale.

Anetkawisnia, Pinterest

Witajcie! Wymieniamy pierwszą kartkę w naszym „dużym” kalendarzu. Wiecie, w takim wiszącym na ścianie: z kotkami, z pieskami czy bohaterami ulubionych komiksów, książek, filmów. A dlaczego? Bo skończył się styczeń, a za oknem już rządzi się luty. Mrozy wciąż trzymają, śnieżyce

hulają, ale dni już są coraz dłuższe! A to znaczy, że możemy dłużej bawić się na dworze: na podwórkach, na placykach, na ślizgawkach czy pagórkach. Ale trzeba pamiętać o pewnych zasadach i zadbać o zdrowie!

Babcia Kazia

Mądrość ludowa

W lutym
wody wiele –
w lecie głodne
nawet cielę.

W lutym śnieg
i mróz stały –
w lecie będą upały.

Czasem luty
się zlituje, że człek
niby wiosnę czuje,
ale czasem tak
się zżyma,
że człek prawie
nie wytrzyma.

Gdy luty
z wiatrami,
rychła wiosna
przed nami.

Gdy mróz
w lutym
ostro trzyma,
wtedy już
niedługo zima.

Luty stały –
latem upały.

2024

Zawsze mówiono, że to krótki miesiąc i że trzeba zdążyć zaliczyć wszystkie święta. A w tym roku luty jest o dzień dłuższy! Mamy **2024 rok – rok przestępny**.

Co to znaczy?

Rok przestępny to rok kalendarzowy, którego długość jest zwiększona o jeden dzień, a więc rok taki trwa 366, a nie 365 dni. Przykłady lat przestępnych to: 2016, 2020, 2024, 2028 czy 2032.

Rok „wydłuża się” w lutym, który ma wtedy 29 dni zamiast 28. Dobrze o tym wiedzą osoby urodzone 29 lutego. Oficjalnie świętują urodziny tylko w latach przestępnych.

Ale nim dotrzemy do końca lutego... W tym roku w lutym mamy bardzo dużo tradycyjnych świąt, jak i dni przypominających o wielowiekowych tradycjach.

Matki Boskiej Gromnicznej

2 lutego w Kościele katolickim obchodzone jest święto **Ofiarowania Pańskiego**, zwane też świętem **Matki Bożej Gromnicznej**. Święto to kończy okres kolędowania, trzymania żłobków i choinek. W tym dniu odbywa się ceremonia poświęcenia świec przyniesionych przez wiernych. Ich płomień symbolizuje Jezusa Chrystusa. Nazwa świec „**gromnice**” pochodzi od staropolskiego przymiotnika „**gromny**” – grzmiący. Wierzono, że poświęcona gromnica będzie chronić dom od gromu, w związku z tym w czasie burzy zapalano świece i stawiano je w oknie, modląc się o oddalenie piorunów. Gromnicę wręczano również konającym, aby ochronić ich przed napaścią złych duchów.

PARAFIASADLINKI.PL

OBRAZ PIOTRA STACHIEWICZA – „MATKA BOŻA GROMNICZNA”

Mądrość ludowa

Gdy na Gromniczną jest ładnie,
dużo śniegu jeszcze spadnie.

Gdy w Gromniczną z dachów ciecze,
to się zima długo wlecze.

Jak na Matkę Boską Gromniczną,
tak na Świętego Józefa.

Kiedy w Gromniczną gęś chodzi po wodzie,
to będzie na Wielkanoc chodzić po lodzie.

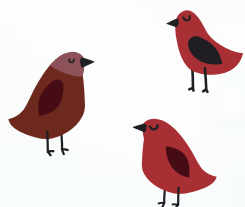
Dzień Świstaka

Dzień Świstaka to jedna z najbardziej interesujących i dziwnych tradycji na świecie. Co roku **2 lutego** głównie mieszkańcy Stanów Zjednoczonych i Kanady czekają na to, czy mały świstak zapowie przedłużenie srogiej zimy czy wcześniejszej wiosny. Ta historia jest znana większości. **Jednak mało osób wie, że nie jest ona kompletna.** Pierwowzór święta istniał bowiem jeszcze w czasach antycznych ludów germańskich.

Kiedyś do przepowiedni wykorzystywano... *niedźwiedzie*. Jednak metoda z wchodzeniem do jamy niedźwiedzi jest trochę niebezpieczna. W średniowieczu zaczęto do prognoz stosować *borsuki i lisy*. Oczywiście, **wszelkie badania są bardziej formą żartu naukowego.** W Dniu Świstaka nie chodzi już zresztą o faktyczną meteorologię, ale o tradycję. To dla wielu przypomnienie dawnych zwyczajów, kiedy człowiek próbował rozgryźć naturę, aby pomogła mu w rolnictwie, a więc w ustaleniu, czy można już siać, czy już nadeszła wiosna.

Kto szedł do Babulki Zimy po nowe odzienie

W lecie ubrać się można w byle co, spać byle gdzie, bo ciepło. Ale teraz, gdy zimno? Kłopot.

Poleciały ptaszki do Babulki Zimy. Stuk-puk! Stuk-puk! Dziobkami w lodowatą szybkę.

Wyjrzała Babulka Zima ze swojej chałupki na lodzie.

– Kto tam? Czego potrzebujecie?

– To my, ptaki. Potrzebujemy puchowych kamizeli, bo nam bardzo zimno.

Dała Babulka Zima puchową kamizelę ptakom. Sama siadła sobie pod piecem i pierze drze.

Aż tu biegnie zając z wiewiórką.

Stuk-puk! Stuk-puk! Pazurkiem w lodowe drzwi chałupki.

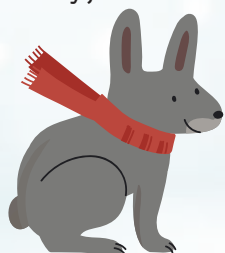
Wyjrzała Babulka Zima.

– Kto tam? Czego potrzebujecie?

– To my, zając Szarak i wiewiórka Rudaska. Prosimy o inne futerka.

– O jakie?

– O jaśniejsze. Bo w tych ciemnych z daleka widać nas na białym śniegu.

Poszukała Babuleńka Zima w swojej zimowej skrzyni. Znalazła jasne futerka dla zająca i dla wiewiórki.

– Macie. Ubierzcie się i zmykajcie!

Ubrali się i zemknęli. Babulka siada pod piecem i pierze drze.

Aż tu człapie coś wielkiego po śniegu. Stuk-puk! Całą łapą w śniegowy dach lodowej chałupki. Babulka Zima od razu wiedziała, że to stary niedźwiedź z dąbrowy. Wydostała dla niego największy i najcieplejszy kożuch.

– Masz, misiu, okryj się ciepło. Wróć do dąbrowy i śpij!

– Dziękuję – zamruzczał miś. – Okryję się po sam nos i będę spał aż do wiosny.

Poszedł. A Babulka Zima znów wzięła się do darcia pierza. Już jej chyba teraz nikt nie przeszkodzi.

Ewa Szelburg-Zarembina

A karnawał ciągle trwa!

Wszyscy wiemy, że karnawał to czas zabaw i wspólnego świętowania. Jego początek wyznacza uroczystość Trzech Króli, która jest obchodzona corocznie 6 stycznia. Koniec karnawału następuje natomiast dzień przed Środą Popielcową, która jest świętem ruchomym. Tradycja świętowania ostatniego tygodnia przed Środą Popielcową znana jest jako Ostatki.

Istniały reguły Karnawału, które nadawały kształt świętowaniu. Chodziło o to, żeby się częstować wyszukaniem pożywieniem. Jedzenie musiało być tłuste i słodkie, wykonane ze składników, których trzeba będzie odmówić podczas postu. Bardzo ważne były zabawy, w tym również noszenie masek, a także przebieranie się w postaci nie z tego świata.

Pączki są daniem, które dzisiaj podajemy na słodko, ale jeszcze kilka wieków wstecz wcale takie nie były. Był to rodzaj chlebka, wypełnionego mięsem czy tłuszczem. Pączki stały się słodkie dopiero od XVII w. Słodkie uczyty karnawałowe

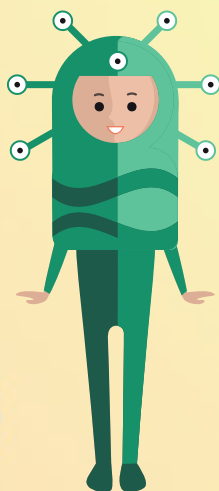
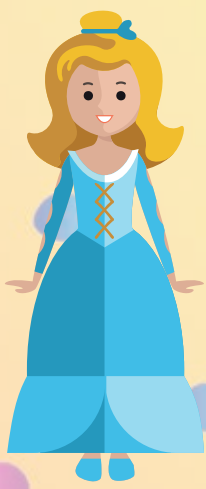
były dostępne wyłącznie dla najzamożniejszych. To, że dzisiejsze święto właśnie tak wygląda, oznacza, że

demokratyzacja święta jednak nastąpiła. Pączki zostały jako sygnał dawnych świąt okresu przełomu zimy i wiosny.

Jednak pączek nie jest jedynym smakołykiem tego dnia. Istnieje też tradycja pieczonych na tłuszczu faworków albo chrustów. Co ciekawe, nie występują w innych porach roku. Jest to rzecz dostępna od Trzech Króli do Środy Popielcowej.

Później, aż do Środy Popielcowej, trwają Zapusty albo Mięsozapusty. Ludzie się umawiają na tańce, spotkania towarzyskie. Czują, że po okresie zimowej martwoty potrzebują nowej energii, bo wiosna się zbliża. Jest to bardzo archaiczny sposób podkreślenia szczególnego momentu w kalendarzu.

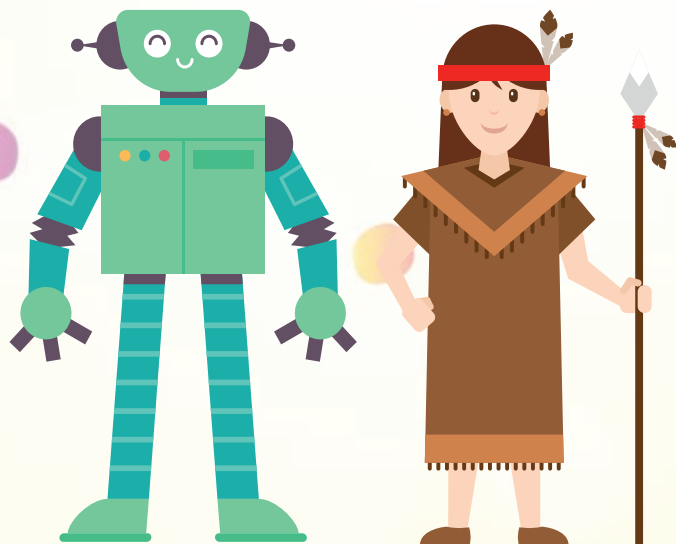
Według Magdaleny Zych

Tłusty Czwartek jest bardzo szczególnym dniem, ponieważ rozpoczyna ostatni tydzień Karnawału. Te sześć dni, które poprzedzają Środę Popielcową, są czasem wielkiego świętowania. Tradycja świętowania ostatniego tygodnia przed Środą Popielcową znana jest jako Ostatki. W trakcie Ostatków w wielu krajach organizowane są liczne bale karnawałowe i huczne zabawy.

Savoir-vivre dla dzieci (i nie tylko)

Sygnet

W domu Kuby i Buby od tygodnia mówiło się wyłącznie o balu przebierańców. Kuba postanowił przebrać się za robota, Buba za popielniczkę, mama za Cygankę – i tylko tata nie zdradził, w jakim stroju zamierza wystąpić. Nic więc dziwnego, że gdy w sobotni wieczór zamknął się w łazience, wszyscy niecierpliwie czekali na moment, gdy wyjdzie. I wreszcie wyszedł.

– To jest to twoje przebranie? – wykrztusiła mama.

Tata spojrział z zadowoleniem w lustro. Wyglądał zupełnie normalnie – tyle tylko, że na serdecznym palcu jego dłoni błyszczał sygnet.

– No co? – zapytał.
– Przebrałem się za hrabiego.

– Raczej za głupka... – powiedziała mama. – Widziałeś, kto teraz nosi sygnety?

– Kto? – tata zerknął na nią niepewnie.

Mama przez dłuższą chwilę szukała odpowiednich słów.

– Sama nie wiem, jak ich nazwać – wyznała w końcu. – Jakieś biedne ludziki, które chcą udawać ważniejszych niż są... To żalosne...

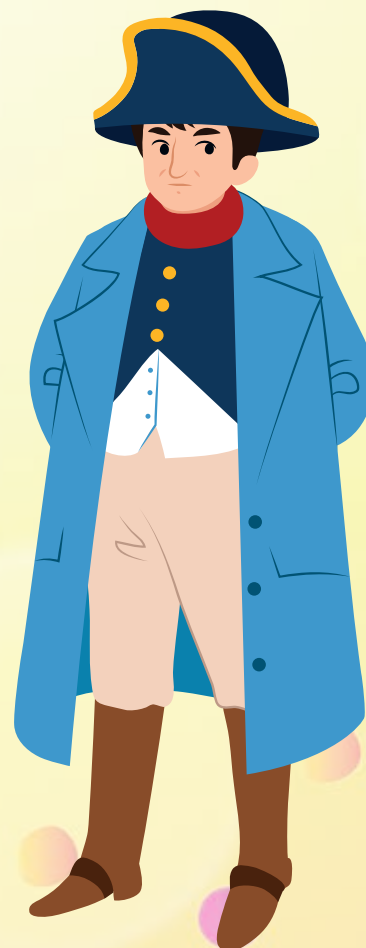
– To może przebiorę się za te biedne ludziki? – wymyślił tata.

– Jak chcesz... – westchnęła mama. – Ale nałóż spodnie od dresu i jakiś złoty łańcuch na szyję. Będzie przynajmniej wiadomo, że to przebranie, a nie twój normalny strój...

Kuba i Buba spojrzeli na siebie ze zdziwieniem.

Po raz pierwszy wytrzymali tyle czasu, nie wypowiadając ani jednego słowa.

Grzegorz Kasdepke

Dzień Świętego Walentego, czyli walentynki

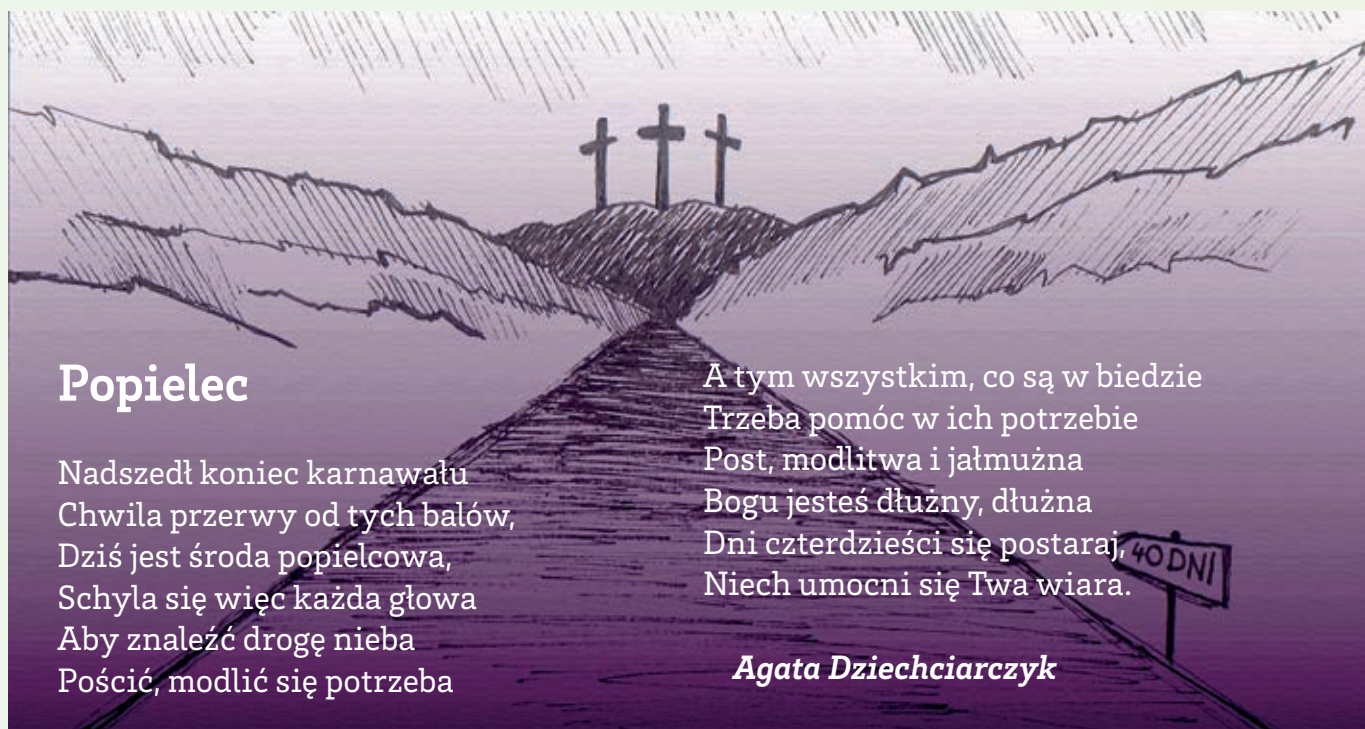
Dzień Świętego Walentego,
To dzień dobry dla każdego!
W tym dniu wszyscy to wyznają,
Że chcą kochać i kochają!
Dziś są Walentynki!
Dla chłopca i dziewczynki!
Wszyscy sobie ślą serduszka,
a ja szepnę Ci do uszka:
Już o Tobie wiele wiem,
coraz bardziej lubię Cię!
Abra Kadabra
Sim Sala Bim,
On się zakochał,
A ona w nim.
Abra Kadabra
Hokus pokus.
Świat jest pełen
Miłosnych pokus.

Okres Wielkiego Postu

Dokładnie 46 dni przed Wielkanocą w Kościele katolickim obchodzony jest pierwszy dzień Wielkiego Postu. Niefortunny zbieg okoliczności sprawił, że w 2024 roku **Środa Popielcowa przypada w ten sam dzień co walentynki, czyli 14 lutego**. Oznacza to, że osoby wierzące będą musiały wstrzymać się od spożywania pokarmów mięsnych oraz zachować post ścisły. Pojęcie to oznacza, że wierni mogą spożywać dwa lekkie posiłki i jeden syty.

Kościół nakazuje również, by w okresie Wielkiego Postu wstrzymać się od udziału i organizowania hucznych zabaw tanecznych.

Popielec

Nadszedł koniec karnawału
Chwila przerwy od tych balów,
Dziś jest środa popielcowa,
Schyla się więc każda głowa
Aby znaleźć drogę nieba
Pościć, modlić się potrzeba

A tym wszystkim, co są w biedzie
Trzeba pomóc w ich potrzebie
Post, modlitwa i jałmużna
Bogu jesteś dłużny, dłużna
Dni czterdzieści się postaraj,
Niech umocni się Twa wiara.

Agata Dziechciarzyk

Dbajmy o język polski

Luty to nie tylko czas zabaw karnawałowych, tłustego czwartku, miłości, walentynek, przygotowania do Wielkiego Postu – okresu głębokiego duchowego przygotowania do Świąt cudu Wielkanocnego. W tym okresie obchodzimy także ważne święto związane z naszym dziedzictwem kulturowym! Przypominam o **Międzynarodowym Dniu Języka Ojczystego!** Obchodzimy to święto 21 lutego, nieprzerwanie od 1999 roku. Dla Polaków mieszkających za granicą to szczególne święto, które przypomina nam o tym, jak ważne jest kultywowanie ojczystego języka, dbanie o jego piękno, poprawność językową. Czy wiecie, że język polski należy do jednych z najtrudniejszych języków świata? Pamiętajmy, że język ojczysty to tożsamość narodowa i korzenie. Dbajmy o język polski, mieszkając za granicą. Z tej okazji warto choć trochę rozszerzyć swoją świadomość językową i wiedzę, przyglądając

się wierszom, bajkom czy bogatym w wieloletnią mądrość ludową przysłowiom.

Jak możemy uczcić ten dzień? Napisać dyktando, posłuchać polskich piosenek czy zanurzyć się w polskiej literaturze! Dobrym ćwiczeniem polskiej mowy są łamańce językowe, których w naszym języku nie brakuje!

Wesołego połamania języka lub pióra!

Skomplikowany wiersz o Saszy

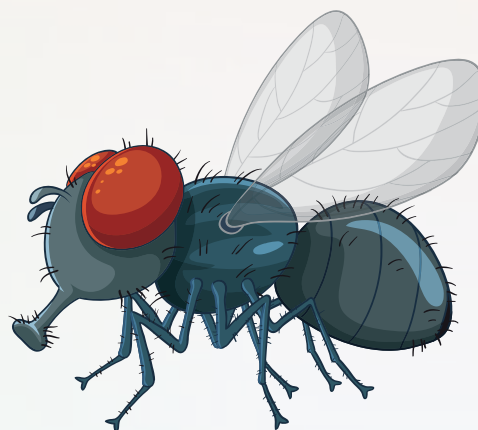

Stąpa Sasza suchą szosą,
Z trudem stopy Saszę niosą.
Słońce szczerze żarem bucha,
Podczas suszy szosa sucha.
Od upału strzechy trzeszczą,
Suchą słomą wciąż szeleszczą.

Słońce szczerze żarem bucha,
Podczas suszy szosa sucha.
Jesień liśćmi schładza cień,
Tam na Saszę czeka sen.
Słońce szczerze żarem bucha,
Podczas suszy szosa sucha.

Muszka

Mała muszka spod Łopuszki
chciała mieć różowe nóżki.
Różdką nóżki czarowała,
lecz wciąż nóżki czarne miała.
– Po cóż czary, moja muszko?
Rusze mózdzkiem, a nie różdką!
Wyrzuć wreszcie różdkę wróżki
i unurzaj w rózu nóżki!

Łamańce językowe

Łamańce językowe po polsku są nie do wymówienia dla obcokrajowców. Te językowe łamiętki należą do wyjątkowych, ponieważ nasz język ojczysty zajmuje wysokie miejsce w rankingach najtrudniejszych języków świata. To również dwuznaki, ich wymowa i zbitki spółgłosek sprawiają, że umiejętność mówienia po polsku to supermoc! A umiejętność wymówienia łamańców językowych to absolutny poziom master.

Czas wejść na poziom wyżej.

Wyrewolwerowany rewolwerowiec wyindywidualizował się z rozentuzjazzowanego tłumu.

Na wyścigach wyścigówek wyścigowych wyścigówka wyścigowa wyścignęła wyścigówkę wyścigową numer sześć.

Wyindywidualizowany indywidualista wyindywidualizował się z tłumu wyindywidualizowanych indywidualistów.

Czytając znane, wesołe, ale trudne wierszyki ćwiczące język i wymowę, możemy się przekonać, że język może dostarczyć nam wielu radości i być dobrą rozrywką.

Miłej zabawy!

Babcia Kazia

Pismo jest redagowane przez zespół „Kuriera Galicyjskiego”.
Adres do korespondencji: Kurier Galicyjski – Kto ty jesteś?,
Lwów 79057, Ukraina.

Львів 79057, ул. Мельника 22/3, вул. Мельника 22/3

telefon redakcji: +38 0980712564

e-mail: nowykuriergalicyjski@gmail.com

Wydawca Stowarzyszenie „Kurier Galicyjski”.

Видавець ГО „Кур'єр Галиційський”.

Свідоцтво про державну реєстрацію Серія KB № 24707-14647 P
видане Державною Реєстраційною Службою України 17.02.2021 р.

Świadectwo rejestracji: seria KW nr 24707-14647 R wydane przez
Państwową Rejestracyjną Służbę Ukrainy 17.02.2021.

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2023

Projekt „Profesjonalne media na Ukrainie 2023-2025”
realizowany przez Fundację Wolność i Demokracja.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autorów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
Lublin jest sfinansowany na łączną kwotę 100 000 zł w ramach konkursu „Profesjonalne media na Ukrainie 2023-2025”
Lublin jest sfinansowany w ramach konkursu „Profesjonalne media na Ukrainie 2023-2025” realizowanego przez Fundację Wolność i Demokracja.
Publikacja wyraża jedynie poglądy autorów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów

Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Stowarzyszenia „Kurier Galicyjski”.
Zezwala się na dowolne wykorzystanie utworu, pod warunkiem zachowania ww. informacji, w tym informacji o stosowanej licencji i o posiadaczach praw – Stowarzyszenie „Kurier Galicyjski”. Drukarnia TOB „Прес Медіа Сервіс”, Lwów, ul. Koszycia 7/29

Kod prenumeraty

УКРПОШТА

68416

46299

